

Sandra Pham

Wie ben je, waar kom je vandaan?

Mijn naam is Sandra Pham. Ik ben geboren in Nijmegen en opgegroeid in Wijchen. Bij de vraag “Waar kom je vandaan?” bedoelen mensen meestal wat mijn etniciteit is. Mijn ouders zijn gevlucht uit Vietnam en hebben elkaar in Nederland ontmoet. Dat maakt mij een Nederlandse met een Vietnamese immigratieachtergrond.

Wat doe je momenteel voor werk?

In één zin omschrijf ik mezelf als schrijfster, popartiest en theatermaker. Ik creëer graag verschillende dingen zoals 'spoken word', muzieknummers en theatrale performances. Hierbij draag ik verschillende creatieve rollen: van spoken word artiest, schrijfster, singer-songwriter, producer en theaterperformer. Naast dat ik onafhankelijk artiest ben, heb ik ook veel andere rollen: die van communicatiespecialist, manager en zelfstandig ondernemer. Dit betekent dat ik onder andere mijn persberichten en sociale media posts zelf schrijf, mijn optredens regel zonder tussenpartij en de administratie zelf moet bijhouden. Soms doe ik ook copywriting opdrachten voor andere partijen, zoals bijvoorbeeld Huurzone, YourMacStore en Gemeente Tilburg.

Als artiest heb ik onder andere opgetreden bij Poetry International Rotterdam, het Kaapstad Festival in Tilburg en het studentenfestival van de Radboud Universiteit in Nijmegen. Verder geef ik ook spoken word workshops en wrap-ups. Verder heb ik een eigen theatervoorstelling Binnenvetter waarbij ik mijn levensverhaal vertel in spoken word, muziek en theater. Meer over mij is op mijn website www.sandrapham.nl te vinden.

Interview oud-leerling

Sandra Pham

Welke opleidingsroute heb je doorlopen vanaf het basisschooladvies tot je huidige werk?

Ik kreeg vanuit de basisschool het vwo-advies. Ik kwam in een vwo-brugklas op het Maaswaal College terecht en slaagde uiteindelijk in 2018 voor het gymnasium met een dubbel natuurprofiel. Daarna begon ik met de studie Biology aan de Radboud Universiteit (Nijmegen), maar daar stopte ik na ruim drie maanden mee. Vervolgens ben ik Communicatie- en informatiewetenschappen aan de Tilburg University gaan studeren, waar ik nu in de eindfase van mijn studie zit.

Mijn ontwikkeling als artiest heb ik eerder buiten de reguliere schoolbanken geleerd. Tijdens mijn middelbareschooltijd had ik muziekles, zong ik in een jongerenkoor, deed ik mee aan Kunstbende, ging ik maandelijks naar Mensen Zeggen Dingen (spoken word platform) en volgde ik veel creatieve workshops in Nijmegen.

Tijdens mijn studententijd heb ik veel verschillende artistieke trajecten gevolgd. In Tilburg begon ik bij de Poetry Circle, een club waar je een half jaar lang wekelijks samen schrijfopdrachten doet en leert optreden met je teksten. Toen de coronacrisis uitbrak nam ik twee jaar lang deel aan Popsport, een traject voor jonge, getalenteerde popmuzikanten. Zij zagen in mij de artiest die ik zelf uit het oog was verloren. Ook heb ik meegedaan aan Poetry Circle, heb ik de muziekvooropleiding van de popafdeling van het Conservatorium van Amsterdam gevolgd, de rosetta.summerschool, een zomerschool voor (v/x) muziekproducers en momenteel volg ik een muziekvooropleiding in Tilburg. Verder deed ik theaterervaring op bij Theater a/d Rijn in Arnhem en 39Graden in Breda. Vanuit theater 't Mozaïek in Wijchen heb ik de kans gekregen om mijn voorstelling Binnenvetter te ontwikkelen en te spelen.

Wat was voor jou belangrijk om door te groeien en ontwikkelen?

Tussen de universitaire studies Biology en Communicatie-en Informatiewetenschappen zit een wereld van verschil. Ik denk dat het belangrijk is om te leren aanvoelen wat je daadwerkelijk leuk vindt om te doen en de stemmen van je omgeving uit te schakelen. Inhoudelijk was biologie een van mijn lievelingsvakken op school, maar eenmaal op de universiteit kreeg ik ontzettend veel stress van de lange dagen op het lab. Ook was ik veel liever bezig met culturele activiteiten dan met de onderwerpen van mijn studie.

Interview oud-leerling

Sandra Pham

Nadat ik was gestopt met mijn eerste studie ging ik heroriënteren en uit studiekeuzetesten kwam naar voren dat ik erg talig en creatief was. Ik besloot op mijn talige vaardigheden te vertrouwen en in Tilburg te gaan studeren. Daar merkte ik echter dat ik het creatieve deel wel miste. Daarom ben ik ook heel blij de eerdergenoemde trajecten te hebben gevolgd en kleinere muziekopleidingen ernaast te volgen.

'Het hoeft dus soms niet zo te zijn dat je óf voor A óf voor B moet kiezen, maar soms kunnen dingen ook A én B zijn. Ik heb me zowel op persoonlijk als professioneel vlak veel kunnen ontwikkelen. Dat je één studie kiest betekent niet dat je dit "de rest van je hele leven" moet doen, je kunt meerdere studies doen of via bepaalde omwegen jezelf ontwikkelen.'

Verder lijken we in Nederland vooral bezig te zijn met de vragen "Wat kan je hiermee worden?" en "Hoeveel geld kan je hiermee verdienen?", maar eigenlijk moet je jezelf afvragen "Wie ben jij nu?" en "Naar welke persoon wil jij groeien?". Ik ben van mezelf al een heel creatief persoon geweest, en ben gelukkig met het pad om me op dit vlak te ontwikkelen.

Wat herinner je je nog van het Maaswaal College? Wat waren bijzondere dingen?

Ik vond Maaswaal Live altijd leuk, het jaarlijkse moment waar muzikaal talent kon stralen. Ik vond het leuk om andere mensen te zien optreden en dat we altijd zo sportief naar elkaar toe waren. Ook hadden we een keer de Olympische zwemmer Maarten van der Heijden te gast, ik vond het heel inspirerend hoe de mindset van een topsporter werkt.

Interview oud-leerling

Sandra Pham

Welke mentor of docent op het Maaswaal College heeft een belangrijke rol gespeeld in jouw ontwikkeling?

Ik heb veel gehad aan Mark-Jan Verbruggen, biologiedocent (en zorgcoördinator). Ik worstelde tijdens mijn middelbareschooltijd veel met mezelf en mijn omgeving, en het was fijn dat hij als zorgcoördinator een luisterend oor bood. Verder ben ik door de jaren heen vaak geholpen door docenten Nederlands, waaronder Marloes van Eeuwijk, Jeanne Benschop en Joost Schellekens. Mevrouw Van Eeuwijk begeleidde mij bij mijn profielwerkstuk, waarbij ik een verhaal schreef over een medicijnenverslaving en zij liet me een workshop creatief schrijven geven aan de plusklas. Mevrouw Benschop liet me een dag meelopen als Nederlands docent en schreef een motivatiebrief voor me toen ik een masterclass Taal wilde volgen. Meneer Schellekens hielp me zelfs in de zomervakantie met het meedoen aan een schrijfwedstrijd, mijn teksten voor de Kunstbende en had me ook geïnspireerd als verteller. Verder moet ik bij het Maaswaal College ook denken aan mevrouw Wieggers, die leuke creatieve opdrachten bij haar vakken gaf, interessante mythes had en nog steeds enthousiast op mijn sociale posts reageert. Ik kan nu niet zo goed meer vertalen als vroeger, maar ik denk wel dat eindexamen doen in oud-Grieks heeft bijgedragen aan mijn taalgevoel.

Waarom kiest een leerling uit groep 8 voor het Maaswaal College volgens jou?

Veel docenten op het Maaswaal College zetten een stapje extra wanneer je ondersteuning nodig hebt, zowel persoonlijk als op artistiek vlak. Verder heeft Maaswaal College goede voorzieningen in de gymzaal en is het tekenlokaal een fijne plek. In mijn tijd mocht ik ook regelmatig muziek maken in het muzieklokaal tijdens de pauze. Ik kreeg vaak verlof voor creatieve dingen.

Wat zou je de leerlingen van nu mee willen geven?

Ik kreeg later van een oud docent Engels een Instagrambericht waarin ze zei dat ik mezelf was. Ik wil leerlingen meegeven zichzelf te zijn en mensen te vinden met vergelijkbare interesses. Van het Maaswaal College spreek ik nog één vriendin, maar ik heb veel vrienden waarvan sommige ook creatief bezig zijn. Richt je op je passies en zoek mensen om je heen die deze passie delen en steunen.

Interview oud-leerling

Sandra Pham

Verder raad ik leerlingen aan om veel uit te proberen. Door dingen uit te proberen, kan je ontdekken wat je leuk vindt. En als je dat vaak doet en ervoor openstaat daarin te leren, kan je hierin groeien.

Verder is dit cliché, maar wel waar:

'Droom groot en ga achter die dromen aan!'

Het gehele publiek zong mijn nummer met me mee bij het studentenfestival op de Radboud Universiteit, de plek waar ik nota bene was gestopt met mijn eerste studie. Soms duurt het even voordat je er komt, maar blijf altijd achter de dingen aangaan waar je hart sneller van gaat kloppen. Een drummer die me muziektheorieles gaf zei ooit: "Angst is voor even, spijt is voor het leven". En een studiekeuzeadviseur tegen mij: "Geld kan je terugverdienen, tijd niet."

Wat is je doel voor de komende 5 jaar?

Eigenlijk geniet ik erg van de creatieve reis die ik als artiest meemaak en ben ik benieuwd waar deze reis me naartoe leidt. Toen ik bijvoorbeeld geslaagd was voor mijn eindexamen in 2018, had ik niet kunnen bedenken dat ik vier jaar later een eigen theatershow zou kunnen hebben. Voor de komende vijf jaar zou ik mezelf veel willen ontwikkelen in al mijn creatieve disciplines, veel samenwerkingen aan willen gaan en ontdekken waar mijn kunst mij brengt. Zo heb ik dit jaar ook in Brussel mogen optreden, dat was bijzonder. Mijn grootste droom als maker is om een fulltime artiestenleven te leiden, waarbij mijn leven zal bestaan uit creëren, inspireren en optreden. Het lijkt me leuk om een grote muziekstudio aan huis te hebben en liedjes te schrijven, op veel grote en kleine evenementen te mogen optreden en een voorbeeld te mogen zijn voor de volgende generatie.

Toen ik op de middelbare school zat zag ik mezelf helemaal niet gerepresenteerd in de media of in de kunsten. Een paar maanden geleden kwam na een optreden een tienermeisje naar me toe met de vraag of ik Vietnamees was vanwege mijn achternaam. Ik zei "ja", waarop ze glimlachend zei dat ze dat ook was. Verder zei ze dat ze mijn optreden heel leuk vond om naar te kijken en dat ze me nog veel succes wenste. Toen ik naar huis reisde moest ik hieraan denken, en bedacht ik me dat ik zelf een voorbeeld was geworden!